

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, АУДИТУ Й ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

МЕЛЬНИКОВА Марія, здобувач вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Херсонський державний аграрно-економічний університет

Анотація: Розглянуто сучасні проблеми та перспективи розвитку системи бухгалтерського обліку, аудиту й оподаткування в Україні. Визначено основні тенденції у даних сферах, їх взаємозв'язок та вплив на ефективність діяльності підприємств. Визначено основні виклики, що постають перед бізнесом та професійною спільнотою, а також окреслено можливі напрями вдосконалення.

Ключові слова: штучний інтелект, гармонізація, фінансова звітність, автоматизація, електронний кабінет

В умовах глобалізації економіки та цифрової трансформації роль бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування суттєво зросла. Так як прозорість облікової інформації впливає на рівень довіри інвесторів, партнерів і держави до бізнесу, а аудит забезпечує незалежне підтвердження її достовірності, то забезпечення відповідності їх сучасним тенденціям є важливим завданням як бізнесу, так і держави [2].

Основною тенденцією розвитку бухгалтерського обліку в Україні є впровадження міжнародних стандартів та цифровізація. В рамках цифровізації на перший план виходить використання ШІ у бухгалтерському обліку. Швидка інтеграція штучного інтелекту (ШІ) та технологічних досягнень революціонізувала бухгалтерську, аудиторську та податкову практику підприємств в Україні, змінивши традиційні методології та системи дотримання вітчизняного законодавства [3]. Протягом останнього десятиліття підприємства все частіше впроваджували автоматизацію на основі ШІ для покращення фінансової звітності, виявлення шахрайства та дотримання податкового законодавства, що зрештою підвищує точність та ефективність [1].

Тенденції бухгалтерського обліку, що визначають майбутнє до 2025 року (і далі), можна розділити на чотири категорії: технології, фінансові функції, таланти та робоча сила, а також відповідність вимогам, ризику та стандарти [2; 4]. ШІ стає невід'ємною частиною основних фінансових операцій компаній будь-

якого розміру. Згідно з дослідженням 2024 року, 71% організацій тією чи іншою мірою використовують ШІ у своїх фінансових операціях, а 41% - помірною чи значною мірою. Однак ШІ не замінює фахівців, а використовується для скорочення ручної роботи та забезпечення більш швидкого та послідовного аналізу [3]. До поширених сфер застосування належать складання звітів, фінансове планування, управління казначейством та ризиками, прогнозування, вилучення даних, категоризація транзакцій, класифікація документів та динамічне бюджетування, прив'язане до актуальних даних.

Застосування штучного інтелекту в оподаткуванні здійснило революцію в дотриманні податкового законодавства, зборі доходів та виявленні шахрайства, змінивши ландшафт податкового адміністрування. Податкове програмне забезпечення на базі штучного інтелекту дозволяє підприємствам автоматизувати податкову звітність, мінімізувати помилки та оптимізувати стратегії податкового планування [1]. Варто зазначити, що окрім цифровізації податкового адміністрування підприємствами, відбувається впровадження цифрових інструментів в органах Державної податкової служби. Відповідно до стандартів Європейського Союзу впроваджуються сучасні системи, які спрямовані на спрощення та автоматизацію обліку та оподаткування бізнесу.

Україна незважаючи на воєнний стан впроваджує міжнародні податкові та облікові стандарти. Втрата промисловості, падіння експорту та інвестицій негативно впливають на податкові надходження, здійснюють вплив на облік господарської діяльності підприємств, так як багато підприємств працюють на прифронтових територіях та мають труднощі з веденням обліку та поданням звітності. Водночас зростають витрати на оборону, соціальну сферу та відновлення інфраструктури. В Україні в процесі адаптації до роботи на період воєнного стану розроблено заходи із взаємодії з ЄС, в рамках яких укладено понад 70 міжнародних податкових угод. На даний час в Україні 96 % звітності подається онлайн, зроблено перші кроки у впровадженні СьСР. Однак, без стабільного законодавства та інституційних реформ ці досягнення матимуть обмежений вплив. Формальне впровадження стандартів - лише початок

справжніх змін, які потребують системної та послідовної реформи [4].

Література

1. Скрипник С. Огляд новацій та перспектив розвитку системи обліку та оподаткування бізнесу. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences. 2024. № 330(3). С. 377-382. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-330-60>
2. Герасименко Л. В., Коваль О. О. Сучасні тенденції розвитку бухгалтерського обліку в умовах цифровізації. Фінанси України. 2022. № 6. С. 34-45.
3. Ільченко Н. Б. Штучний інтелект у системі бухгалтерського обліку: виклики та перспективи. Економіка та держава. 2021. № 12. С. 22-28.
4. OECD. Tax Administration 3.0: The Digital Transformation of Tax Compliance. Paris: OECD Publishing, 2023. 98 p. DOI: <https://doi.org/10.1787/0e53bfb1-en>

***Annotation:** The article considers current problems and prospects for the development of the accounting, auditing and taxation system in Ukraine. The main trends in these areas, their interrelation and impact on the efficiency of enterprises are identified. The main challenges facing business and the professional community are identified, and possible areas for improvement are outlined.*

Keywords: artificial intelligence, harmonization, financial reporting, automation, electronic office

***Науковий керівник - ПРИСТЕМСЬКИЙ Олександр**
д.е.н, професор, професор кафедри підприємництва, обліку та фінансів,
Херсонський державний аграрно-економічний університет,
м. Херсон*